

P 15/6/33

L 16/105

A KATONÁK JAVÁRA.

A KOLDUSDIÁK KARÁCSONYA.

KARÁCSONYI JÁTÉK EGY FELVONÁSBAN.

IRTA :
BRANECZKY JOZSEF
KEGYESRENDI TANÁR.

ÁRA 50 FILLÉR.

SZEMÉLYEK:

Özv. Kovács Józsefné	. Neményi Lilike IV. o. t.
Kovács Peti III. o. t.	. Nonn László VI. o. t.
Kiss Jani III. o. t.	. Csaba László IV. o. t.
Kiss Irma II. o. t.	. Rubletzky Gizella IV. o. t.
Szúnyogh Antal	. Kemény Miklós VIII. o. t.
Szúnyogh Antalné	. Nagy Mária IV. o. t.
Gyuró, orosz fogoly	. Klein Sándor VIII. o. t.
Kati, szobaleány	. Szemere Ilona III. o. t.
Csillagvivő	. Dersidán Leontin IV. o. t.
Bethlehemvivő	. Gavallér Ede I. o. t.
Ferkó, pásztor	. Hanus Ferenc VII. o. t.
Pista, pásztor	. Andó István V. o. t.
Első pásztor	. Janitzky Pál VIII. o. t.
Második pásztor	. Papp Géza V. o. t.
Harmadik pásztor	. Birócsák István VI. o. t.
Negyedik pásztor	. Keblusek Richárd IV. o. t.

Történik 1916-ban. Színhely: özv. Kovácsné szobája.

10.739

A játékot a dec. 23-án tartott jótékonycélu ünnepen
adták elő.

Gondoljunk a hadi árvákra.*

Irta : **Braneczky József.**

Nagy öröm volt nálunk
Tegnapelőtt este,
Mindenki, — akár most,
Szavaimat leste.

Ugy történt a dolog,
Hogy névnapot ültünk,
S egy kis ünneplésre
Titkon összegyültünk.

Nagymamáról volt szó,
S hogy én őt köszöntsem,
Ebben a családnak
Megegyezett bölcsen.

Elébe is álltam,
Elmondtam beszédem,
Megölelt, megcsókolt
S könnyű volt a szemében.

Húsz fillért is kaptam
Jutalmul mamámtól,
S ugyanannyit kértem
Az édes apámtól.

Másnap e sok pénzzel
Nem tudtam, mit tegyek,
S jártam boltról-boltra,
Hogy szép babát vegyek.

Ahogy így járkáltam,
Egy kapu sarkában
Kis fiucska ült és
Sirdogált magában.

„Miért sirsz kis öcsém“ ?
Meggérdeztem tőle,

Rám nézett s a panasz
Megindult belőle:

„Édes anyám beteg,
Elfogyott kenyerünk,
Édes apám meghalt,
Ki gondol most velünk?

Éhes vagyok s fázom“.
Zokogott az árva,
Aki csak nyomorog
Házról-házra járva.

Meghatott nyomora,
Mecsajnáltam szegényt
S Jézuska nevében
Neki adtam a pénzt.

Otthon ezt elmondván
Megcsókoltak sorban,
De a java most jön,
Mit láttam álmomban?

Eljött a kis Jézus
Köténykáját fogva,
Odaült ágyamra
S így szólt mosolyogva:

„Irgalmas szived van
Az árvákkal szemben,
Láttam az égből, hogy
Jót tettél nevemben.

Fogjad ezt a babát
S mikor kézbe vetted,
Jusson az eszedbe,
Hogy testvéremmel tetted.

Testvérem ugyanis
Minden hadi árva,

Ki az utcán jár-kel
Elhagyatva, fázva“.

Fölkelvén még hallám
A kis Jézus szavát,
S ágyamom találtam
A gyönyörű babát.

Ime, itt a baba,
Melyet égből kaptam,
Hogy egy kis árvának
Negyven fillért adtam!

*Dec 23-án tartott jótékonycélu, ifjusági ünnepen szavalta Rokk Magduska el. isk. II. o. t.

I. JELENET.

(A legegyszerűbb szoba. Egy asztal, két szék, két kép.)

Kovácsné: (egyedül van a szobában. Oda megy az ablakhoz) Hol van oly sokáig az én kis fiam? Már egy órája, hogy elment. Azt mondta, hogy mindjárt itt lesz. Csak nem történt valami baja? . . . Jön már! Milyen szomorú! Tudja szegény, hogy a szerető anyai szívnél más ajándékot nem kap a mai szent estén.

II. JELENET.

Kovácsné és fia: Peti.

Peti: (belép, kezét csókol) Jó estét kívánok édes anyám!

Kovácsné: Jó estét kedves fiam. Hol voltál ilyen sokáig? Már félni kezdtem, hogy valami baj ért.

Peti: (leveszi nyakáról a kendőt) Jani barátomnál voltam, hogy az ígért könyvet elkérjem tőle, de nem volt otthon. Azt mondta a huga, hogy nemsokára haza jön; a mamájával ment egyetmást bevásárolni.

Kovácsné: Megkaptad a könyvet?

Peti: Nem akartam bevárni, mert féltem, hogy édes anyám aggódni fog miattam.

Kovácsné: Bizony fiam. Már nagyon türelmetlen voltam.

Peti: Hazafelé jövén a nagyságos urral találkoztam. Egy csomagot vitt. Azcnnal segítségére siettem s átvettem tőle. Útközben azt kérdezte, hogy ilyen hidegben ez a kendő a téli kabátom?

Kovácsné: Hát a tegnap, mikor ott voltál a fiát tanítani, vagy azelőtt, nem tűnt fel neki, hogy nincs téli kabátod?

Peti: Olyankor még a hiatalban van.

Kovácsné: Még mit beszélt a nagyságos ur?

Peti: Azt mondta hogy ne búsuljak; jó az Isten, gondoskodik az árváiról. Megveregette a vállamat s azt is mondta . . .

Kovácsné: Nos, mit mondott?

Peti: . . . hogy derék ember lesz belőlem. (A kendőt leteszi a székre. Leül s elgondolkozik.)

Kovácsné: Miért vagy oly szomorú?

Peti: Szerettem volna édes anyámnak valamit hozni a mai szent estére, de . . . ingyen semmit sem adnak.

Kovácsné: (megsimogatja) Édes fiam, jó szived kárpótol mindenért. Te vagy az életem és minden reményem. A legnagyobb ajándék nekem, ha jól tanulsz és szót fogadsz. Ne búsulj! (Örvendezve.) Azért nekünk is lesz karácsonyfánk. Látod, itt van ni! (Elővesz egy

pár zöld galyat, összeköti s pohárba állítja. Két gyertyát is tesz rá.) Más karácsonyfára nincs pénzünk. Ezeket a galyakat a piacon szedtem össze. A két kis gyertya pedig múlt évről maradt.

Peti: (feláll, örömmel) Édes jó anyám!...

Kovácsné: Mást is hozott a Jézuska. Nézd csak! (Kinyitja az asztalfiókot, elővesz egy pár diót, meg egy könyvet s odaadja Petinek.) Vedd olyan jó szívedel, amilyen jó szívedel adom.

Peti: Köszönöm édes anyám. Most igazán boldoggá tett! (Kezet csókol.)

Kovácsné: Boldogságot a kis Jézus ad, aki ma született meg. Üdvözöljük fiam, eljöttét! (A szent kép felé fordulnak és imádkoznak.)

Kovácsné: Édes Jézusom, tekints irgalmas szemmel kicsi családunkra. Áldd meg szegénységünket, szenteld meg napi munkámat, hogy szükös napi keresetemből árva fiamat, derék magyar emberré nevelhessem. Üdvözlünk szegény hajlékunkban! Amen.

Peti: Édes Jézuskám, adj kitartást, hogy előljáróim jóindulatát, szeretetét továbbra is kiérdemeljem. Végy pártfogásodba, hogy biztos támasza legyek édes anyámnak s a sok gondot, melyek álmainkat is megzavarják, eloszlassam. Üdvözlégymínálunk! Amen. (Kopogás az ajtón. *Peti* az ajtóhoz siet és kinyitja. Belép *Kiss Irma*, fivére *Jani* és *Gyuró*. *Jani* két könyvet hoz, *Gyuró* kosarat.)

III. JELENET.

Kovácsné, Peti, Kiss Irma, Jani, Gyuró.
Az érkezettek: Jó estét kívánunk! (Megállanak az ajtónál.)

Kovácsné: Jó estét gyermekeim. Jöjjenek beljebb!

Gyuró: (előhossa a kosarat) Huj de nehéz megvan! Alig tudni cipelni! (Leteszi a székre.)

Irma: Édes mama küldött, hogy ezt az ajándékot adjuk át. Legyen szintén jó karácsonyuk. Jó, puha kenyér, szalonna, egy kis mákos és diós kalács és egy pár alma.

Gyuró: Gyuró mindnyárt kiraknyi. (Kirakja s mondogatja) Kenyér, kalács, alma . . . szalonnya. (Nagy örömmel) Nagyon jó lenni magyarszki szalonnya! Tegnap vecserára annyit ennyi belém (a hasát simogatja), hogy egész éjszaka nem tudni aludnyi.

Irma: Miket beszélsz te Gyuró összevissza!

Jani: Kedves Petikém én meg két könyvet hoztam neked. Emlékül adom.

Peti: Köszönöm pajtás. (Megrázza a kezét.) Ézentul még jobban foglak szeretni.

Jani: De a számtani gyakorlatoknál is segítesz?

Irma: Nagyon önző vagy. Minden sziveségért viszonzást kívánsz. Tanulj szorgalmasan, mint Peti! (Jani vállat von és oldalt áll.)

Gyuró: Ha Gyuró tudni olvasnyi, első gyiák lenni a skolában. Könnyü az urficsaknak tanulnyi, mikor tudni irni, olvasnyi!

Kovácsné: (Irmához) Köszönjük édes szüleiknek az ajándékot. A jó Isten fizesse meg! (Bejön a csillagvivő.)

Csillagvivő: Bejöhetünk a bethlehemmel? Petinek ingyen énekelünk!

Kovácsné: (meghatva) Bejöhettek. Örvendek, hogy fiamat ennyire szeretitek. (Bejönnek. Elől a csillagvivő, majd a bethlehemvivő és 6 pásztor.)

IV. JELENET.

Előbbiek és a bethlehemesek.

Bethlehemesek: Dicsértessék a Jézus Krisztus! (A csillagvivő és a bethlehemes elől áll, a többiek körülveszik.)

A többiek: Mindörökké Amen.

Ferkó: Nyájainkat legeltettük

Bethlehemnek határán,

Egyszerre nagy fényesség lőn

A mennyeknek országán,

Angyalaít küldé az Úr

Hirdetni az örömet:

Kibékült már az Ég s a föld,

Nincs többé már gyűlölet!

Most is zeng még a fülünkbe

Az angyalok éneke.

— Hogy is volt csak kedves társak?

Zendüljünk fel énekre!

(Éneklik: Dicsőség mennyben az Istennek . . .)

Pista: Az angyalok így hirdették

A Mennybéli szózatát,

Szemük lángolt az örömtől

Majd ekképen folytatták:

Bethlehemben, kis jászolban

Találtok egy kisdedet,

Az léssen a Messiástok,

Boldogságot hoz nektek.

El is mentünk s ott találtuk

Szüz Máriát Józseffel,

Szegénységben, árvaságban

Az isteni gyermekkel,

Örvendjünk ma mindannyian

S daloljuk az éneket:

Bethlehemben, istállóban

Krisztus Jézus született.

(Eléneklik: Krisztus Jézus született . . .)

Gyuró: Jaj, de szépen magyarszki énekelnyi! (Törli a könnyeit.)

Kovácsné: Itt van fiaim egy pár fillér. Hol a perselytek?

A csillagvivő: Kovács nénitől nem fogadunk el semmit. Petinek ingyen énekeltünk. Az iskolában mindig segít nekünk.

Gyuró: (kotorászik a mellényzsebében. Másik kezével szemét törli.) De Gyurótól elfogadni egy kopejkát. Gyuró nagyon meg lenni veletek elégedve. Ha én így énekelni, még éjjel is az Atyuskát (az égre mutat) dicsérnyi!

Ferkó: (odatartja a perselyt) Az Isten fizesse meg Gyuró!

A bethlehemesek: Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

A többiek: Köszönjük. Isten veletek!

Gyuró: Szerencsés utat! (Utánuk megy az ajtóig.)

Peti: (Janihoz) Mit hozott neked a Jézuska?

Jani: Majd ha haza megyünk, akkor kapjuk meg az ajándékot.

Irma: Előbb maguknak akartunk egy kis örömet szerezni.

Gyuró: (Az ajtótól visszajön) Olyan szépen énekelnyi, mint az angyelkok . . . (Gyorsan visszaszalad, kinyitja az ajtót s utánuk kiáltja) Gyiákok! Gyuró boldog új évet kívánnyi! Gyiákok! Boldog új évet!!

Kovácsné: (Irmához és Janihoz) Nagyon derék ember s különösen a deákokat szereti.

Gyuró: (visszajön; csodálkozva) Miért nem enni a szalonnájából, meg a puha kenyérből? Ezt az atyuska (messzire mutat) is szívesen megennyi.

(Kopogás az ajtón.)

Kovácsné! Tessék!

Gyuró: (kihúzza magát, bizalmasan) Tessék, tessék!

V. JELENET.

Előbbiek, Szunyogh, a felesége és Kati.
(Kati kabátot és nagy kendőt hoz.)

Kovácsné: (amint meglátja és megismeri a belépőket) Jesszusom! A nagyságos urék!

Peti: Kezeit csókolom. (Szalad kezét csókolni Szunyoghnének, Kovácsné is akar kezét csókolni, de Szunyoghné nem engedi.)

Szunyogh: Jó estét kívánunk. Kedves asszonyom, eljöttünk megköszönni, hogy Peti oly nagy odaadással tanítja a fiunkat.

Szunyoghné: És segít nekünk belőle derék embert nevelni. (Gyuró Katihoz somfordál.)

Kovácsné: Óh nagyságos úr, csak kötelességét teljesíti. (Gyuró pukkedlit csinál Kati előtt, aki nem igen akarja észrevenni.)

Szunyogh: Nagyon meg vagyok elégedve Peti munkájával és az eredménnyel.

Gyuró: (Katihoz) Hogy hívni magát?

Kati: (haragosan) Kati! (Gyuró megijed.)

Gyuró: Katyi? Juj de szép neve megvan! Ezt a kabátot nekem hozni? (Elveszi tőle.)

Szunyogh: Peti, fiam, amint láttam, a téli kabátod nagyon szellős. Hoztunk neked egy melegebbet.

Szunyoghné: Kati add ide! (Gyuró épen fel akarja próbálni a kabátot. Gyorsan visszaadja és félreugrik.) (Petihez) Próbáld fel Peti! (Peti felölti)

Gyuró: (oldalról nézi Petit, közbe-közbe Katira kacsint) Nagyon szép, nagyon szép... mint egy... grófocska! (Int Katinak, hogy jöjjön hátrább.)

Peti: Köszönöm szépen nagyságos ur! (Meghajtja magát.)

Szunyoghné: (Kovácsnéhoz) Magának pedig ezt a kendőt hoztuk. (Elveszi Katitól s odaadja. Kati visszamegy.)

Kovácsné: Az Isten fizesse meg a jószágát! (Széttéríti, majd összehajtja. A többiek csendesen körülveszik.)

Gyuró: (Hajlong Kati előtt, de az nem igen fogadja bókolását.) Nem tetszenyi Gyuró magának?

Kati: Csak magyar fiu tetszik nekem!

Gyuró: (örömben ugrik egyet) Akkor én magyar lenni!

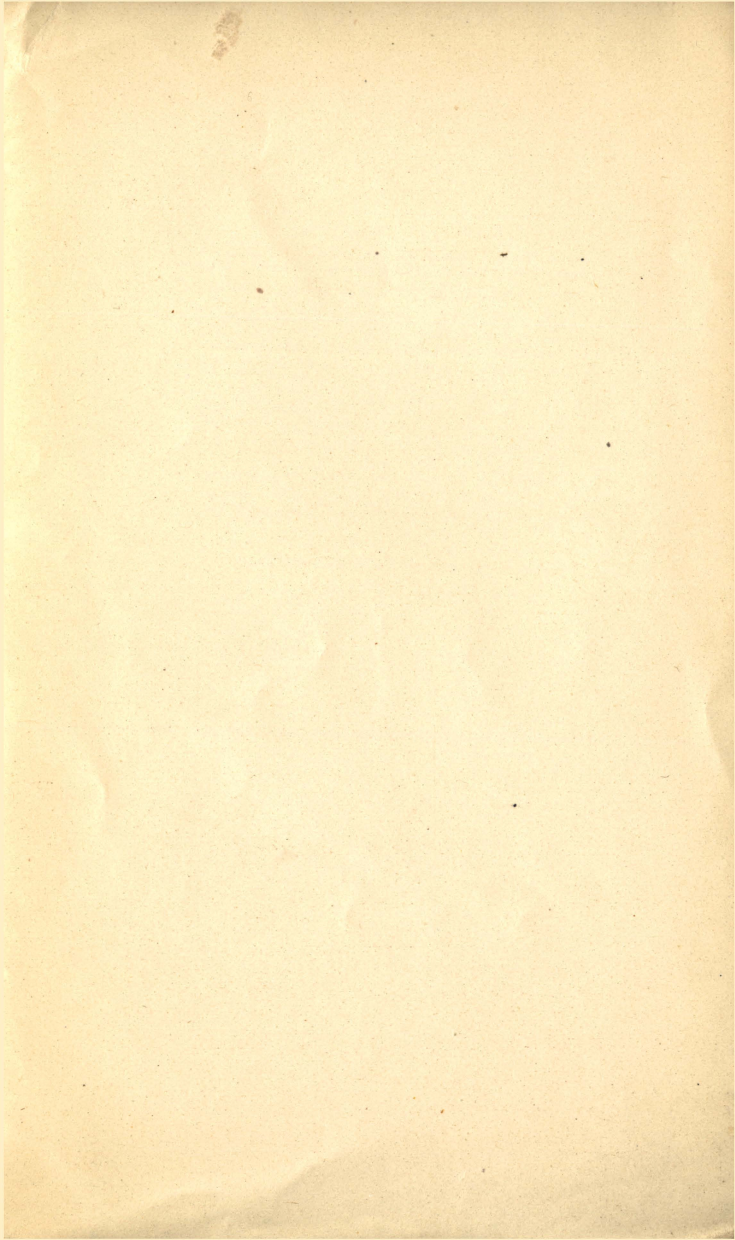
(Harangszó hallatszik.)

Peti: Édes anyám, Úrangyalára harangoznak.

Kovácsné: Adjunk hálát a kised Jézusnak, hogy ma oly sok örömet szerzett nekünk! (A kép felé fordulva eléneklik: Köszöntsük imádással . . . kezdetű éneket.)

Függöny.

1840

Sinsyoghat (Kovácsodó) Magának
pedig ed a kovács-hozza, (Kovács-kaból
odadja K. ar. v. sz. t. 1840.)

Kovácsok: Az szép hármaszög a fész-
gől, (Szépen, majd, csak, majd, a fész-
szépen, K. ar. v. sz. t. 1840.)

Utolsó: Utolsó, (K. ar. v. sz. t. 1840.)
Kovácsok: Az szép hármaszög a fész-
gől, (Szépen, majd, csak, majd, a fész-
szépen, K. ar. v. sz. t. 1840.)

Utolsó: Utolsó, (K. ar. v. sz. t. 1840.)
Kovácsok: Az szép hármaszög a fész-
gől, (Szépen, majd, csak, majd, a fész-
szépen, K. ar. v. sz. t. 1840.)

Utolsó: Utolsó, (K. ar. v. sz. t. 1840.)
Kovácsok: Az szép hármaszög a fész-
gől, (Szépen, majd, csak, majd, a fész-
szépen, K. ar. v. sz. t. 1840.)

Utolsó: Utolsó, (K. ar. v. sz. t. 1840.)
Kovácsok: Az szép hármaszög a fész-
gől, (Szépen, majd, csak, majd, a fész-
szépen, K. ar. v. sz. t. 1840.)

Független

